

KAKO POSTATI ZELENO PODJETJE - VODNIK

**ŠTEVILKA
PROJEKTA**

2021-1-SI02-KA220-YOU-000030182

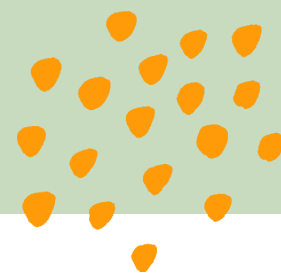
Vodnik je pripravljen v okviru projekta "Connect To Nature -Care Project", ki ga sofinancira program Erasmus+ Evropske komisije v okviru razpisa Partnerstvo za sodelovanje na področju mladine.

INNOVATIVE EDUCATION CENTER

PARTNERJI PROJEKTA

▶ UCAM

Katoliška in univerzalna univerza UCAM ima dva kampusa v Murcii in Cartageni v Španiji. Na 32 dodiplomskih, 87 magistrskih in 5 doktorskih študijskih programih študira 21.000 študentov 106 različnih narodnosti, ki jih poučuje okoli 850 profesorjev.

▶ ESNM

Ekonomsko šolo Novo mesto sestavljata srednja šola (od 15 do 19 let) in višja strokovna šola (študenti, stari 19 let in več). Glavna študijska programa sta ekonomija in medijska produkcija. Velik poudarek dajejo tudi razvoju podjetništva in digitalne pismenosti.

▶ CIAPE

Italijansko nevladno kulturno združenje, ki na inovativen in vključujoč način spodbuja vseživljenjsko učenje. CIAPE ima strokovno znanje in izkušnje pri oblikovanju in izvajanju dejavnosti usposabljanja za razvoj in potrjevanje mehkih veščin ter kompetenc, ki jih zahteva trg dela.

▶ RC

Mladinska nevladna organizacija, ki si prizadeva spodbujati izobraževanje in usposabljanje kot sredstvo socialne vključenosti in enakih možnosti. Rightchallenge si prizadeva spodbujati vrednote, spreminjati stališča in vedenje do okolja, da bi ljudi pripravila na zavestno, dinamično in ozaveščeno državljanstvo ob soočanju z aktualnimi okoljskimi vprašanji.

▶ DKM

Nevladna organizacija, ustanovljena v Ankari leta 2004, za učinkovito ohranjanje biotske raznovrstnosti in trajnostno upravljanje naravnih virov. DKM navaja k trajnostnemu upravljanju in smotrni rabi naravnih virov kot alternativni strogemu varstvu v sodelovanju s partnerji iz javnega in zasebnega sektorja.

▶ IEC

Nevladna organizacija, ki jo je leta 2018 na Dunaju ustanovila skupina izkušenih mladinskih delavcev in mednarodnih svetovalcev. IEC Avstrija razvija izobraževalne in športne programe za spodbujanje zdravega načina življenja, socialne vključenosti in opolnomočenja. Organizacija se osredotoča predvsem na migrante in mednarodno skupnost, ki živi v Avstriji.

PROJECT MANAGERS

CLAUDIA AGUIRRE
Docentka na Fakulteti za poslovni management na Univerzi UCAM. Ima doktorat iz poslovnih ved Univerze v Mrucii.

ANDREJA PETROVIČ
Ravnateljica Višje strokovne šole za ekonomijo in medije, delala je kot karierna svetovalka, učiteljica in sodelovala pri številnih projektih.

ANTONELLA MENNA
Vodja projektov EU in svetovalka za financiranje, strokovnjakinja in raziskovalka programa Erasmus+.

DIANA BORGES
Diplomirala je na Fakulteti za psihologijo in edukacijske vede Univerze v Portu.

TUČBA CAN
Strokovnjakinja za izobraževanje o naravi, ki ima izkušnje na področju znanstvenega komuniciranja ter oblikovanja in izvajanja dejavnosti neformalnega učenja za razvijanje ekološke pismenosti. Vodi tudi projekte Erasmus+.

PELIN ÖZTÜRK
Višji vodja evropskih projektov, ima 15 let izkušenj z vodenjem projektov in magisterij iz mednarodnih zadev in javne politike ter MBA.

ZAHVALE

▶ Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so prispevali k uspehu rezultatov projekta Connect to Nature. Poleg tega se partnerji projekta Connect to Nature - CARE zahvaljujemo vsem strokovnjakom in organizacijam, ki so sodelovali pri tem rezultatu, ker delijo našo zavezanost k povečanju zaposlovanja mladih na področju zelenih dejavnosti.

Še posebej bi se radi zahvalili vsem, ki so sodelovali pri zbiranju podatkov in zagotavljanju smernic o trajnosti, ravnanju z odpadki, embalaži, varčevanju z vodo in energijo, emisijah ogljika in drugih za projekt pomembnih temah.

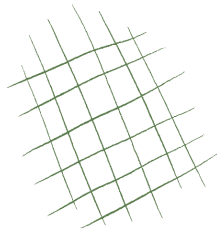
Hvala vsem za vaše trdo delo!

VSEBINA

8

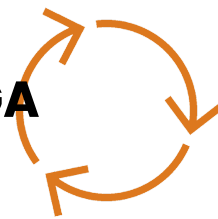
UVOD

10

PRVI DEL: TEMELJI KROŽNEGA GOSPODARSTVA

Kaj je krožno gospodarstvo
Od linearnega do krožnega gospodarstva
Strategije krožnega gospodarstva

18

DRUGI DEL: POTROŠNIKI V KROŽNEM GOSPODARSTVU

Metodologija
Rezultati

30

TRETJI DEL: KROŽNO GOSPODARSTVO START-UPI

Metodologija
Zelene poslovne ideje v Avstriji
Zelene poslovne ideje v Italiji
Zelene poslovne ideje na Portugalskem
Zelene poslovne ideje v Sloveniji
Zelene poslovne ideje v Španiji
Zelene poslovne ideje v Turčiji

46

ČETRTI DEL: NAJBOLJŠE PRAKSE V KROŽNEM GOSPODARSTVU

53

REFERENCE

UVOD

▶ Kako postati zeleno podjetje je prva publikacija projekta Connect to Nature - Care, ki ga sofinancira program Erasmus+ Evropske komisije v okviru razpisa Partnerstvo za sodelovanje na področju mladine. Projekt je razvilo šest partnerjev iz Slovenije (Ekonomska šola Novo mesto) - koordinator, Turčije (Center za varstvo narave), Avstrije (Inovacijski izobraževalni center), Italije (CIAPE), Španije (Univerza UCAM) in Portugalske (Rightchallenge).

V projektu Connect to Nature - Care raziskujemo pomen zaposlovanja mladih v zelenem podjetju. Namen tega priročnika je preučiti znanja, stališča in navade mladih glede zelene pismenosti ter analizirati in opisati zelena zagonska podjetja, ki lahko služijo kot vodnik za ambiciozne podjetnike.

Naslednji razdelki vključujejo ključne koncepte krožnega gospodarstva, raziskavo o potrošnikih v krožnem gospodarstvu, pregled dobrih primerov zagonskih podjetij s področja krožnega gospodarstva v vsaki državi in ključne teme kot najboljše prakse, ki so jih razvila zelena podjetja.

ZELENO PODJETJE

Leta 2015 so se vlade dogovorile o novem naboru splošno veljavnih razvojnih ciljev - Agendi za trajnostni razvoj do leta 2030 - ki razširja obseg mednarodno dogovorjenih razvojnih prednostnih nalog in vključuje bogato paleto medsebojno povezanih socialnih, gospodarskih in okoljskih vprašanj. Razvojne poti morajo biti vključujoče in zelene, da se odzovejo na to zahtevo. Vključujoča gospodarska dinamika, ki jo spodbujajo naložbe v človeški kapital in socialno pravičnost, pa zelena, saj ekološka trajnost in gospodarska odpornost spodbujata gospodarske sisteme in rast.

Zeleno podjetje deluje na okoljsko trajnosten način, kar pomeni, da upošteva vpliv svojih dejavnosti na okolje in si prizadeva zmanjšati morebitne škodljive učinke. To lahko vključuje zmanjšanje količine odpadkov, ohranjanje naravnih virov in uporabo obnovljivih virov energije.

Zeleno podjetje ima številne prednosti. Z zmanjšanjem porabe virov, kot sta voda in energija, lahko, na primer, pomaga zmanjšati stroške poslovanja podjetja. Prav tako lahko pomaga izboljšati ugled podjetja in zvestobo strank, saj se vse več ljudi zaveda vpliva svojih nakupnih odločitev na okolje.

Zeleno podjetje lahko sprejme več ukrepov. Eden prvih je izvedba presoje vplivov na okolje, ki lahko pomaga opredeliti področja, na katerih lahko podjetje postane bolj trajnostno. To lahko vključuje uvedbo energetske učinkovite razsvetljave, uporabo obnovljivih virov energije ter zmanjšanje količine odpadkov z recikliranjem in kompostiranjem.

PRVI DEL: TEMELJI KROŽNEGA GOSPODARSTVA

KAJ JE KROŽNO GOSPODARSTVO

► Fundacija Ellen MacArthur, vodilna organizacija pri razvoju in promociji ideje krožnega gospodarstva, ga opredeljuje kot: "Krožno gospodarstvo je okvir rešitev, ki zagotavlja boljšo rast in hkrati rešuje najbolj pereče globalne izzive. Pozivi k ukrepanju pomagajo okrečiti potrebo po preoblikovanju naših najbolj ikonično linearnih vrednostnih verig v smeri gospodarstva, ki odpravlja odpadke, ohranja vrednost virov in pomaga obnavljati naravne sisteme" (MacArthur Foundation, 2020).

Po mnenju Velenturfa in Purnella (2021) si krožno gospodarstvo prizadeva za čim manjše izkoriščanje virov in čim večje preprečevanje nastajanja odpadkov. Poleg tega si mora krožno gospodarstvo prizadevati za obnovo in regeneracijo okolja.

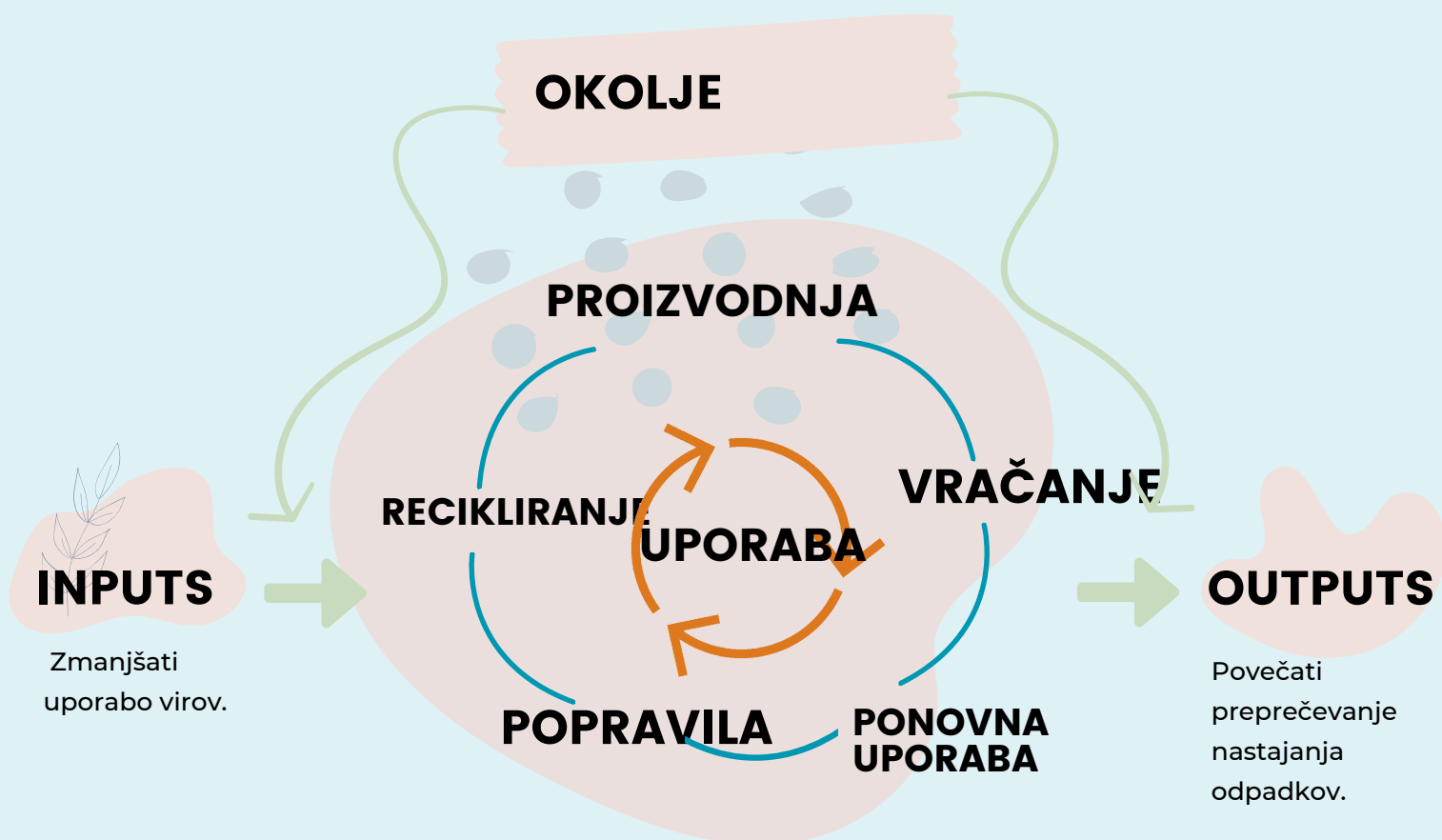

Figure based on Velenturf and Purnell (2021)

OD LINEARNEGA DO KROŽNEGA GOSPODARSTVA

LINEARNO GOSPODARSTVO

V linearnem gospodarstvu se naravni viri spreminjajo v izdelke, ki so zaradi načina zasnove in izdelave namenjeni za odpadke. Ta proces pogosto povzamemo z besedami "vzemi, izdelaj, odvrzi". Ta tradicionalni model se ne ukvarja z njihovim ekološkim odtisom in posledicami. Prednost daje dobičku pred trajnostjo, izdelki pa so narejeni tako, da se po uporabi zavržejo.

Vrednost linearnega gospodarstva se ustvarja z množično proizvodnjo in prodajo izdelkov. Zaradi te sheme, ki je podobna ravni črti, lahko linearno gospodarstvo najdemo pod "odprtim ciklom". Glavna težava tega proizvodnega pristopa je neracionalna raba razpoložljivih virov. Med proizvodnjo se viri na splošno ne uporabljajo v končnem izdelku. Pričakovano to ustvarja dvojni negativni učinek, ki negativno vpliva na okolje in podnebne spremembe.

GOSPODARSTVO RECIKLIRANJA

Recikliranje je dejavnost ali postopek pretvorbe odpadkov v ponovno uporaben material. Recikliranje je izjemno pomembno, čeprav je le del krožnega gospodarstva. Recikliranje se začne na koncu - v fazi "znebiti se" življenjskega cikla izdelka. Krožno gospodarstvo pa se vrne na začetek, da bi preprečilo nastajanje odpadkov in onesnaževanja.

Ob trenutnih okoljskih izzivih recikliranje ne bo dovolj, da bi premagali ogromno količino odpadkov, ki jih proizvedemo. Recikliranje je nujna sestavina krožnega gospodarstva, vendar ga je treba upoštevati le, če ni drugih možnosti za ponovno uporabo, ponovno izdelavo ali popravilo.

KROŽNO GOSPODARSTVO

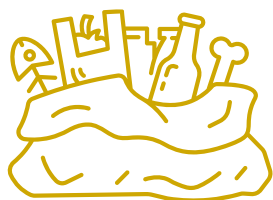
Gre za model proizvodnje in potrošnje, ki vključuje souporabo, najem, ponovno uporabo, popravilo, obnovo in čim daljše recikliranje obstoječih materialov in izdelkov. Cilj krožnega gospodarstva (KG) je reševanje globalnih izzivov, kot so: podnebne spremembe, izguba biotske raznovrstnosti, odpadki in onesnaževanje, s poudarkom na načrtovanju izvajanja treh osnovnih načel modela. Ime sta prvič uporabila Pierce in Turner leta 1989, teorija pa izvira iz 60. let prejšnjega stoletja. V zadnjih desetih letih so idejo in koncepte KG intenzivno preučevali v akademskem, poslovnem in vladnem okolju. KG je vse bolj priljubljeno, saj pomaga zmanjšati emisije in porabo surovin, odpira nove tržne možnosti, predvsem pa povečuje trajnost porabe in izboljšuje učinkovitost virov. Na vladni ravni se KG obravnava kot sredstvo za boj proti globalnemu segrevanju in kot spodbujevalec dolgoročne rasti. KG lahko geografsko poveže akterje in vire, da se na regionalni ravni ustavijo snovne zanke. Evropski parlament v svojem temeljnem načelu opredeljuje KG kot "model proizvodnje in potrošnje, ki vključuje souporabo, zakup, ponovno uporabo, popravilo, obnovo in recikliranje obstoječih materialov in izdelkov, dokler je to mogoče. Na ta način se podaljša življenjski cikel izdelkov."

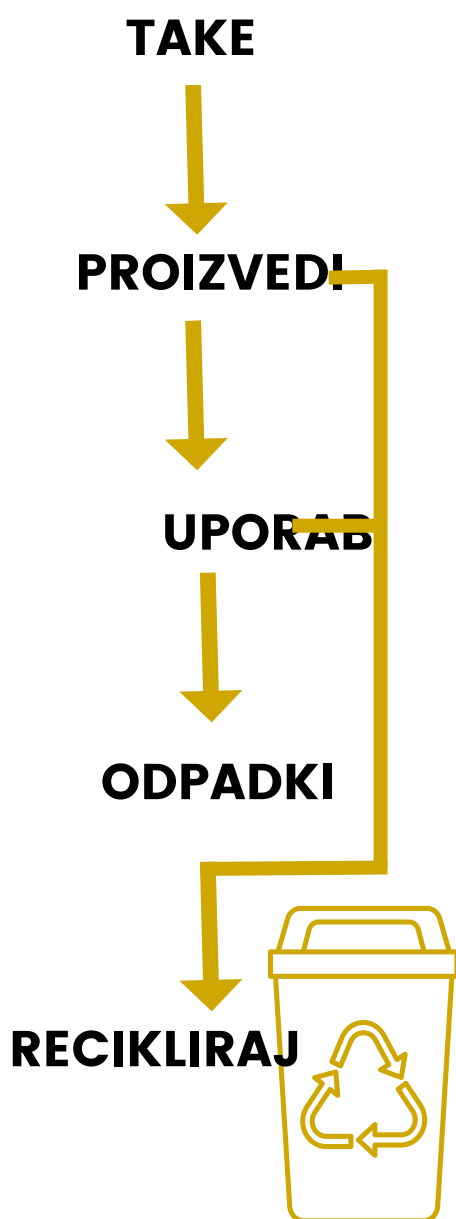
OD LINEARNEGA DO KROŽNEGA GOSPODARSTVA

**LINEARNO
GOSPODARSTVO**

VZEMI
↓
PROIZVEDI
↓
UPORABI
↓
ODPADKI

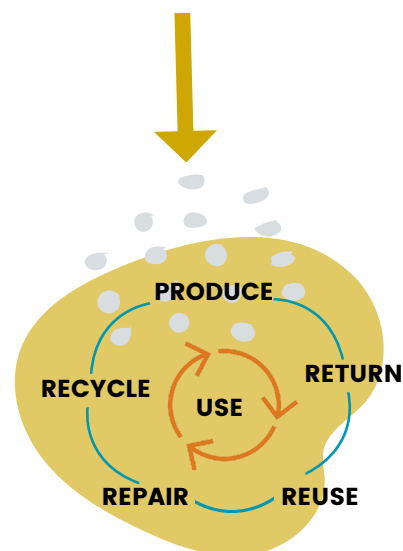

**GOSPODARSTVO
RECIKLIRANJA**

**KROŽNO
GOSPODARSTVO**

**MINIMALNO
VZEMI**

**MINIMALNI
ODPADKI**

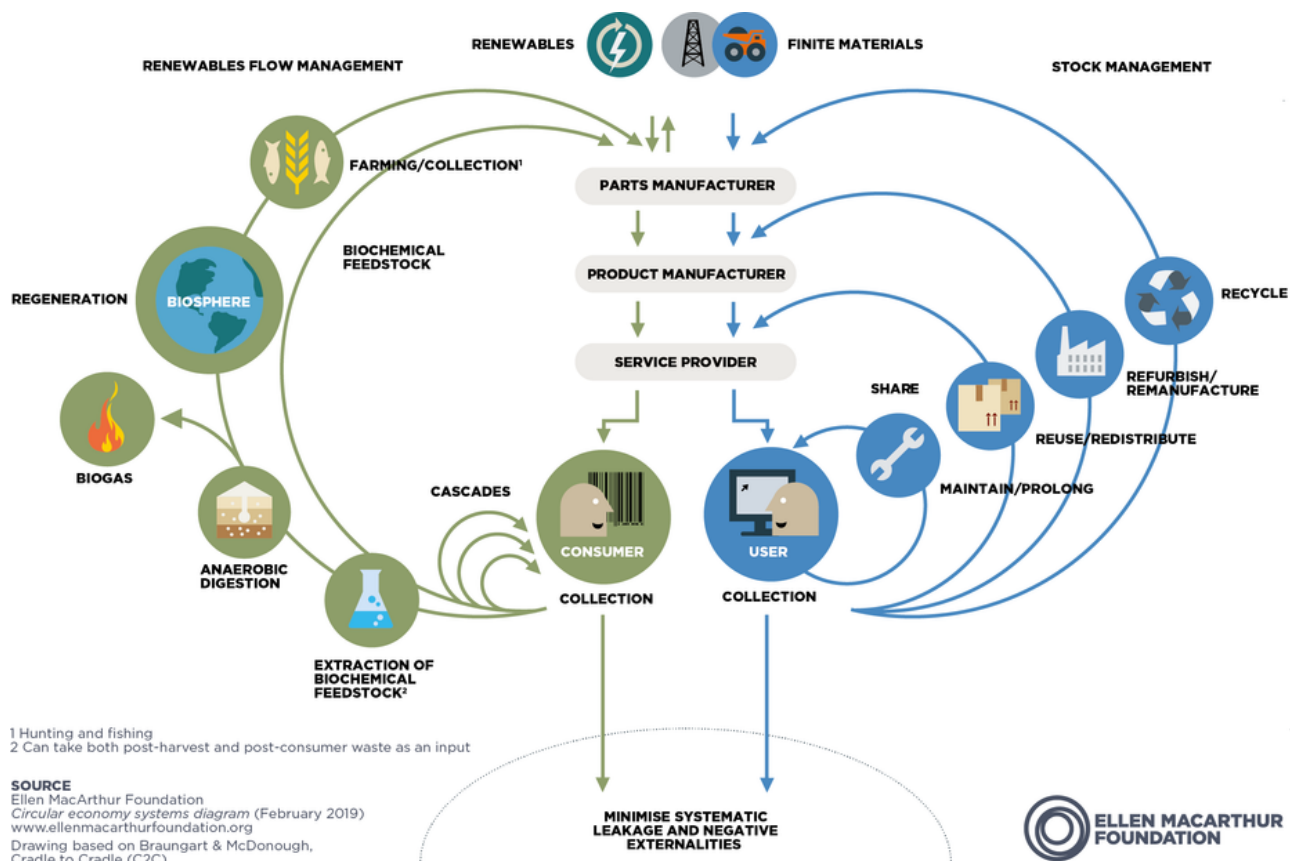
12 RESPONSIBLE
CONSUMPTION
AND PRODUCTION

OD LINEARNEGA DO KROŽNEGA GOSPODARSTVA

► Sistemski diagram krožnega gospodarstva, znan kot diagram metulja, ponazarja neprekinjen pretok materialov v krožnem gospodarstvu. Obstajata dva osnovna cikla - tehnični in biološki cikel. V tehničnem ciklu izdelki in materiali krožijo s ponovno uporabo, popravilanjem, predelavo in recikliranjem. V biološkem krogu se hranila iz biološko razgradljivih materialov vračajo na Zemljo, da se narava obnavlja.

Na levi strani diagrama metulja je biološki cikel za materiale, ki se lahko biološko razgradijo in varno vrnejo na Zemljo. Ta cikel se nanaša predvsem na izdelke, ki jih zaužijemo, kot je hrana. Tehnični cikel je na desni strani metuljevega diagrama in se nanaša na izdelke, ki se uporabljajo in ne porabijo. Na tej strani se bomo osredotočili na različne stopnje tehničnega kroga in preučili, kako vsak korak omogoča, da materiali ostanejo v uporabi in ne postanejo odpadki.

STRATEGIJE KROŽNEGA GOSPODARSTVA

Ideja krožnega gospodarstva je, da nehamo odlagati tisto, kar štejemo za odpadke, dokler ne dosežemo družbe, ki ne bo kopičila odpadkov. Toda s kakšnimi metodami to dosežemo?

Predelovanje

Kadar je nekaj pretežno reciklirati v vire ali pa teh virov ne potrebujemo več, lahko večino stvari s sežiganjem ali biokemičnimi procesi spremenimo v energijo.

Recikliranje

Če izdelka ali njegovih delov ne morete dobro uporabiti, je pogosto najboljša možnost recikliranje.

Ponovni namen

Odvečen izdelek ali njegove dele lahko uporabite v novem izdelku z drugačno funkcijo.

Ponovna izdelava

Namesto popravila pokvarjenega je mogoče vzeti dobro delujoče dele pokvarjene naprave in jih uporabiti za nekaj novega.

Prenova

Star izdelek lahko obnovite in mu zagotovite določeno raven kakovosti.

Popravila

Če se stvari pokvarijo in jih ne moremo več uporabljati, moramo razmisliti, ali jih lahko popravimo. Prepogosto zavržemo stvari, od katerih je pokvarjen le majhen del.

Ponovna uporaba

Če nekaj potrebujemo, je najbolje, da to čim bolj uporabimo. Če stvar ni pokvarjena, je ne zavržite!

Zmanjševanje

Ideja zmanjševanja je, da tisto, česar ni, ne more biti zavrženo. Avtomobili so lahko vedno bolj energetske učinkoviti, električni avtomobili počasi postajajo vse bolj razširjeni, vendar je za okolje najbolje, da avtomobila sploh nimamo, če ga ne potrebujemo.

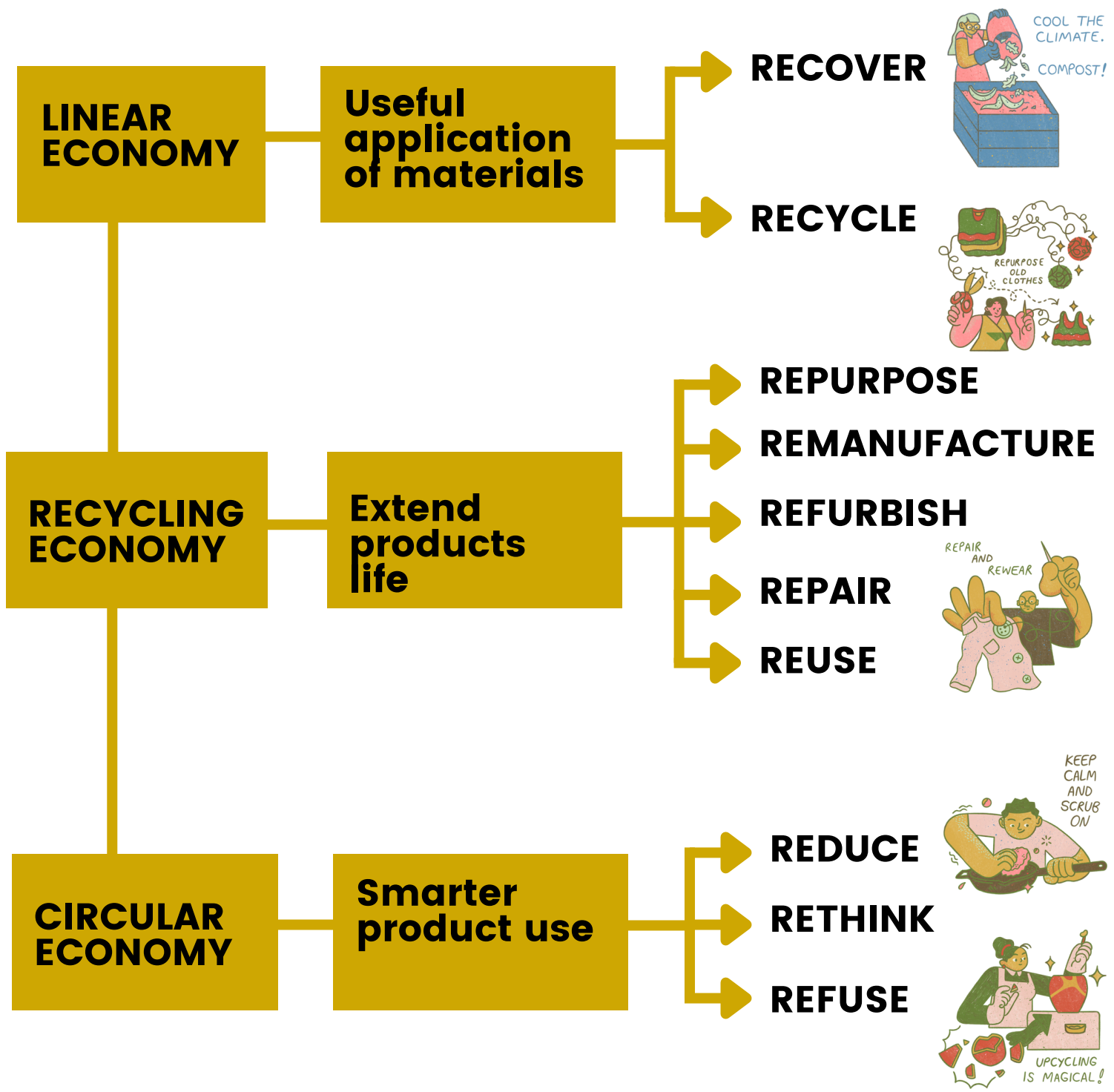
Premislek

Povečajte intenzivnost uporabe izdelkov, npr. z modeli izdelkov kot storitev, ponovne uporabe in souporabe ali ponujanjem večnamenskih izdelkov na trgu.

Zavrnitev

Naredite izdelek nepotreben, tako da opustite njegovo funkcijo ali pa isto funkcijo ponudite s popolnoma drugačnim (npr. digitalnim) izdelkom ali storitvijo.

STRATEGIJE KROŽNEGA GOSPODARSTVA

STRATEGIJE KROŽNEGA GOSPODARSTVA

Koristna uporaba materialov	PREDELOVANJE	Sežiganje materialov za pridobivanje energije
	RECIKLIRANJE	Obdelava materiala za doseganje enake, višje ali nižje kakovosti
Podaljšanje življenjske dobe izdelkov	PONOVNI NAMEN PONOVNA IZDELAVA	Uporaba izdelka ali njegovih delov v novem izdelku z enako ali drugačno funkcijo
	PRENOVA	Obnovitev starega izdelka in posodobitev
	PONOVNA UPORABA	Drug potrošnik uporablja izdelek, ki je še vedno v dobrem stanju
	POPRAVILA	Vzdrževanje izdelka z napako, da se ga lahko uporablja.
Pametnejša uporaba izdelkov	ZMANJŠEVANJE	Povečanje učinkovitosti proizvodnje ali uporabe izdelkov s porabo manj naravnih virov in materialov
	PREMISLEK	Intenzivnejša uporaba izdelkov
	ZAVRNITEV	Izdelek je odvečen, ko opustimo njegove funkcije ali ponudimo iste funkcije z drugim izdelkom.

DRUGI DEL: POTROŠNIKI V KROŽNEM GOSPODARSTVU

METODOLOGIJA

Namen

Zbiranje podatkov o znanju, stališčih in navadah ter pričakovanih mladih glede ekološke pismenosti in zelenega podjetništva.

Kvantitativni pristop

- samostojno sestavljen vprašalnik
- petstopenjska Likertova lestvica od močno se ne strinjam do močno se strinjam
- merila so bila prilagojena iz virov v strokovni literaturi

Zbiranje podatkov

- podatki: 257 veljavnih odgovorov.
- države: Avstrija, Italija, Portugalska, Slovenija, Španija in Turčija
- obdobje zbiranja: med majem in julijem 2022

Ukrepi

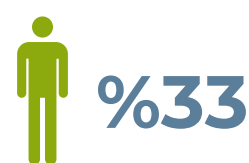
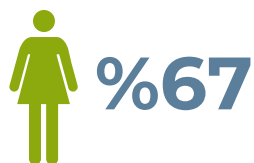
- vedenje potrošnikov v krožnem gospodarstvu (Han et al., 2010; Chen in Tung, 2014)
- zaznana vrednost izdelkov krožnega gospodarstva (Kim et al., 2012)
- zaznana cena izdelkov krožnega gospodarstva (Chen in Dubinsky, 2003; Sweeney in Soutar, 2001)
- odnos do izdelkov krožnega gospodarstva (Park et al., 2015)
- skrb za okolje (Trivedi et al., 2018)

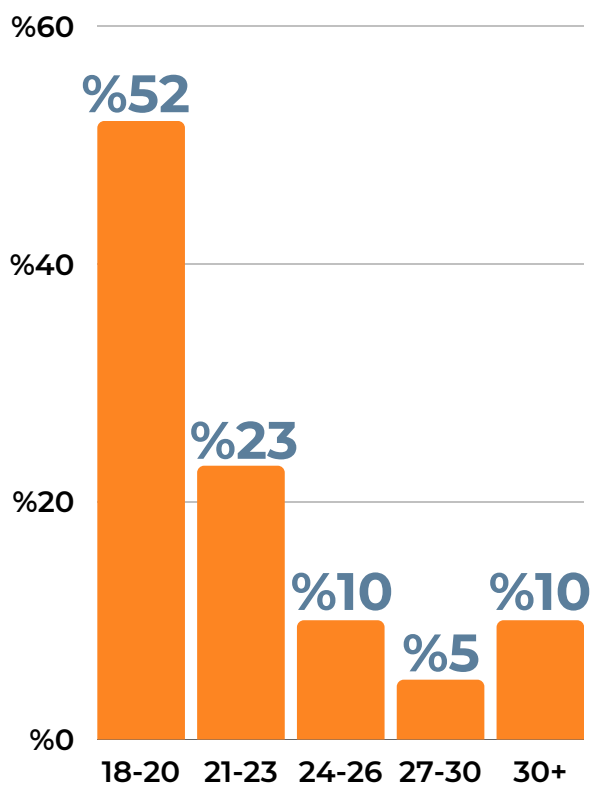
REZULTATI

LASTNOSTI VZORCA

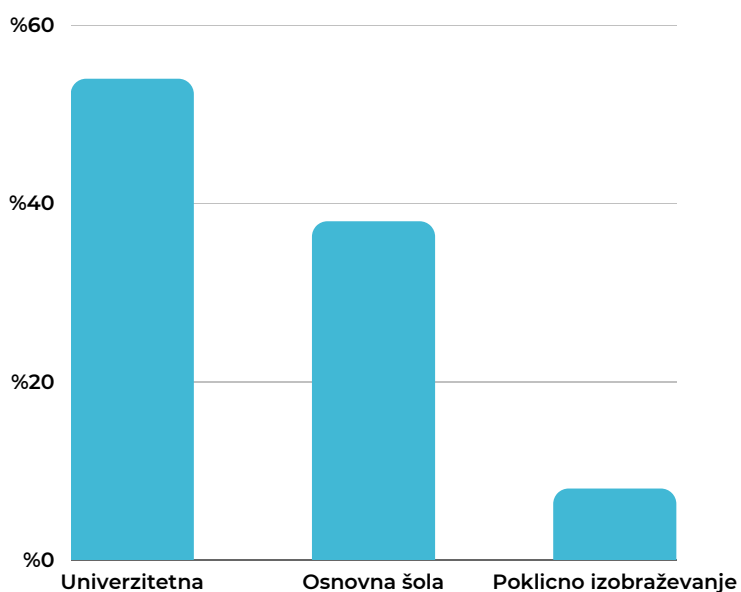
SPOL

STAROST

IZOBRAZBA

REZULTATI

1. Obnašanje potrošnikov v krožnem gospodarstvu

Navodila: Prosimo, označite stopnjo strinjanja z naslednjo trditvijo. Od 1 (močno se ne strinjam) do 5 (močno se strinjam).

Trditev	Splošno	Ženske	Moški
Raje kupujem lokalne izdelke.	3.79	3.77	3.87
Vedno poskušam najti ekološke/zelene izdelke.	3.22	3.25	3.16
Trudim se zmanjšati porabo z nakupom trajnih/dobre kakovosti izdelkov.	3.94	3.95	3.92
Poskušam najti obnovljene izdelke, da bi pomagala okolju.	3.35	3.40	3.27
Kupujem izdelke iz recikliranih materialov.	3.33	3.40	3.17

REZULTATI

2. Zaznana vrednost izdelkov krožnega gospodarstva

Navodila: Prosimo, označite stopnjo strinjanja z naslednjo trditvijo. Od 1 (močno se ne strinjam) do 5 (močno se strinjam).

Trditev	Splošno	Ženske	Moški
Glede na ceno je nakup izdelkov krožnega gospodarstva ugoden.	3.30	3.34	3.23
Glede na prispevek k okolju se splača kupovati izdelke krožnega gospodarstva.	3.93	3.96	3.85
Na splošno nakupovanje izdelkov iz krožnega gospodarstva prinaša dobro vrednost.	3.56*	3.68	3.33
Na splošno je cena izdelka pomembnejša od tega, ali gre za izdelek krožnega gospodarstva.	3.29**	3.15	3.58

Signif. Codes: **0.01, *0.05

REZULTATI

3. Zaznana cena izdelkov krožnega gospodarstva

Navodila: Prosimo, označite stopnjo strinjanja z naslednjo trditvijo. Od 1 (močno se ne strinjam) do 5 (močno se strinjam).

Trditev	Splošno	Ženske	Moški
Izdelki krožnega gospodarstva so dražji.	3.71	3.71	3.71
Izdelki krožnega gospodarstva niso cenovno ugodni.	3.09	3.05	3.17
Izdelki iz krožnega gospodarstva niso dober izdelek glede na ceno.	2.82*	2.71	3.03
Izdelki krožnega gospodarstva niso ekonomičen nakup.	3.16	3.09	3.28
Izdelkov krožnega gospodarstva si ne morem privoščiti.	2.88	2.95	2.72

Signif. Codes: **0.01, *0.05, ' 0.1

REZULTATI

4. Odnos do izdelkov krožnega gospodarstva

Navodila: Prosimo, označite stopnjo strinjanja z naslednjo trditvijo. Od 1 (močno se ne strinjam) do 5 (močno se strinjam).

Trditev	Splošno	Ženske	Moški
Imam pozitivne občutke do izdelkov krožnega gospodarstva.	3.84	3.90	3.71
Menim, da so izdelki krožnega gospodarstva priročni.	3.68	3.67	3.72
Uporaba izdelkov iz krožnega gospodarstva je pametna ideja.	3.96	3.40	3.80

REZULTATI

5. Skrb potrošnikov za okolje

Navodila: Prosimo, označite stopnjo strinjanja z naslednjo trditvijo. Od 1 (močno se ne strinjam) do 5 (močno se strinjam).

Trditev	Splošno	Ženske	Moški
Imam pozitivne občutke do izdelkov krožnega gospodarstva.	3.84	3.90	3.71
Menim, da so izdelki krožnega gospodarstva priročni.	3.68	3.67	3.72
Uporaba izdelkov iz krožnega gospodarstva je pametna ideja.	3.96	3.40	3.80

Signif. Codes: ***0.001, **0.01, *0.05, ' 0.1

REZULTATI

6. Dejavnosti krožnega gospodarstva za potrošnike

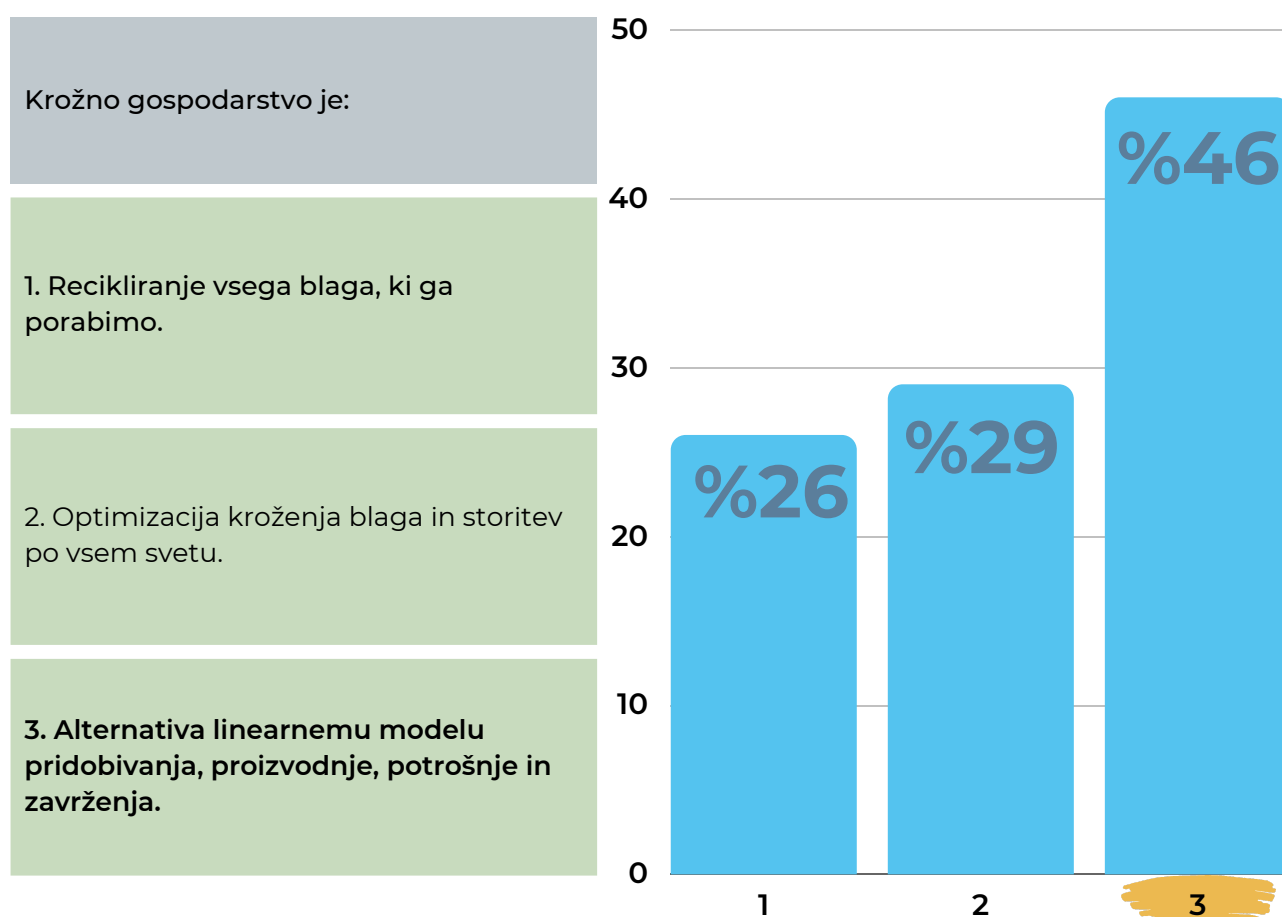
Navodila: Prosimo, označite stopnjo strinjanja z naslednjo trditvijo. Od 1 (močno se ne strinjam) do 5 (močno se strinjam).

Trditev	Splošno	Ženske	Moški
Ko kupujem izdelek, vedno preberem etiketo in preverim, od kod prihaja.	3.06.	3.72	3.43
Skrbno preučim vse informacije o okoljskih lastnostih izdelka in njegove embalaže (npr. ekološke oznake, certifikati, možnost recikliranja, reciklirana vsebina).	3.94.	3.04	2.76
Izogibam se blagu, če vem, da so pri njegovi proizvodnji prisotni nepravilni delovni pogoji.	3.41	3.49	3.26
Če bi lahko, bi doma prideloval lastno zelenjavo.	3.77*	3.91	3.51

Signif. Codes: ***0.001, **0.01, *0.05, ' 0.1

REZULTATI

7. Znanje o krožnem gospodarstvu

REZULTATI

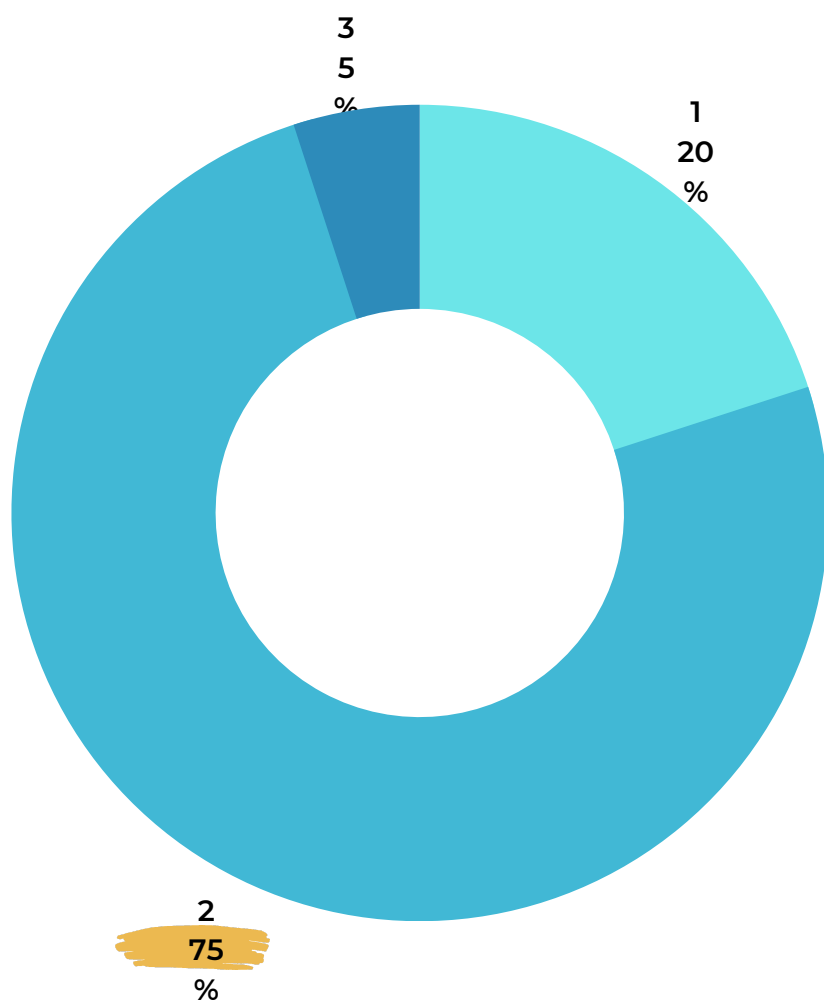
7. O znanju krožnega gospodarstva

Kaj je najpomembnejše v krožnem gospodarstvu?

1. Kako razvijati izdelke

2. Kako podaljšati življenjsko dobo izdelkov

3. Kako izdelovati ceneje

REZULTATI

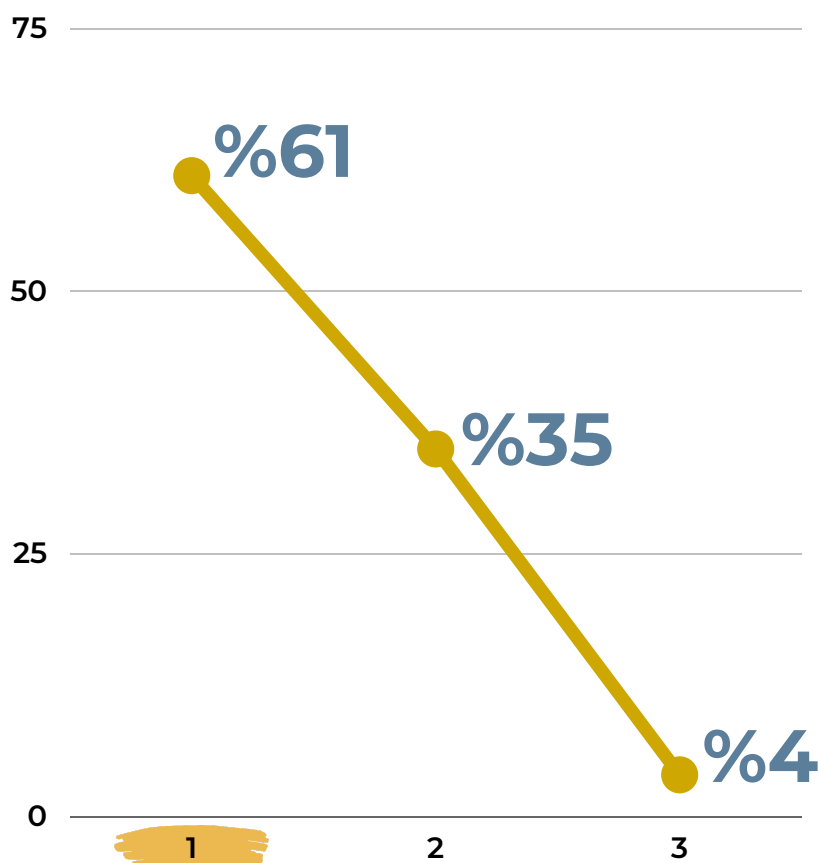
7. O znanju krožnega gospodarstva

Ali menite, da se moramo preusmeriti v krožno gospodarstvo?

1. Da, zaradi pomanjkanja virov in povečanega povpraševanja po surovinah.

2. Da, ker moramo zmanjšati porabo nekaterih izdelkov.

3. Ne, še naprej lahko delamo enako, imamo dovolj sredstev.

**TRETJI DEL:
KROŽNO
GOSPODARSTVO
START-UPI**

RE DUCE
USE
CYCLE

METODOLOGIJA

Namen

Analiza in opis zelenega zagonskega podjetja z zbiranjem podatkov od izbranih podjetij in institucij

Kvalitativni in kvantitativni pristop

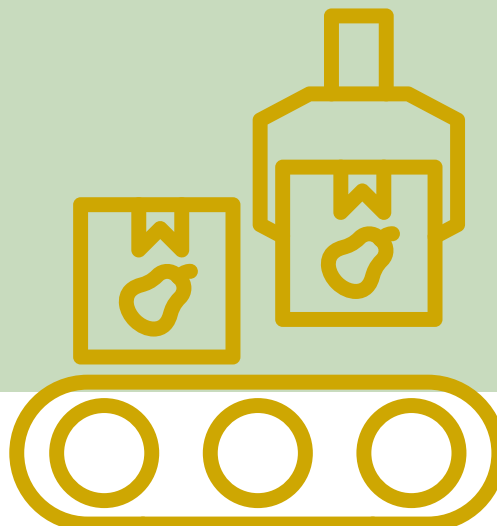
- Anketa (strukturiran intervju)
- Samostojno sestavljen vprašalnik

Zbiranje podatkov

- Podatki: 30 podjetij
- Države: 30 Avstrija, Italija, Portugalska, Slovenija, Španija in Turčija.
- Obdobje zbiranja: med avgustom in decembrom 2022.

REZULTATI

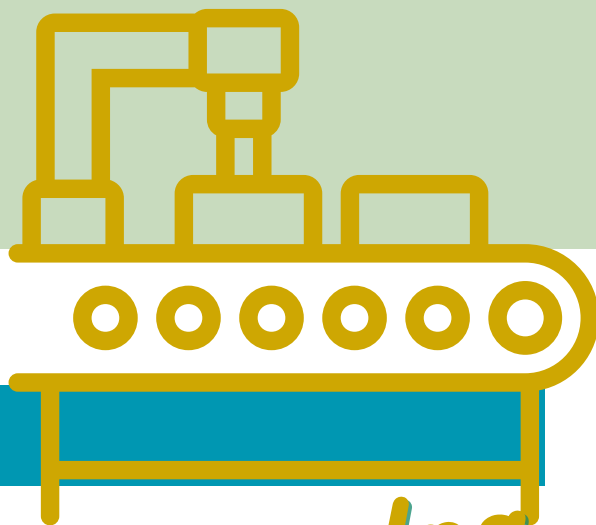

Zelene poslovne ideje v Avstriji (1)

Sektor:	Prehranska industrija
Nivo:	Nacionalni
Glavni izdelek/dejavnost:	Trg ekoloških proizvodov
Opis procesa:	Ekološka tržnica za potrošnike, ki jim je mar za ekološke izdelke, na naših številnih lokacijah. Na tržnici je na voljo pestra izbira več kot 6.000 certificiranih ekoloških izdelkov v vseh zveznih deželah Avstrije.
Glavne surovine:	Ekološki izdelki so v celoti pridobljeni iz trajnostnega kmetijstva, ki varuje našo zemljo, biotsko raznovrstnost, vodne habitate, podnebje in dobro počutje živali.
Doprinos:	Blagovna znamka se posveča različnim programom in projektom, ki izboljšujejo življenje v Avstriji in skrbijo za to, da bo okolje primerno za življenje prihodnjih generacij.

Organska hrana

REZULTATI

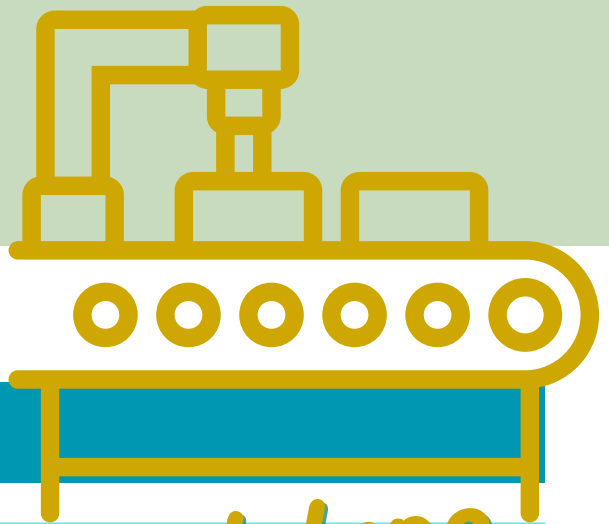

Zelene poslovne ideje v Avstriji (2)

Sektor:	Proizvodnja
Nivo:	Mednarodni
Glavni izdelek/dejavnost:	Trajnostni kuhinjski pripomočki
Opis procesa:	Blago nastaja na CO2 nevtralen način zaradi lastne hidroelektrarne.
Glavne surovine:	Porcelanski emajl je naravni kompozitni material, sestavljen iz stekla in železa, ki ima več prednosti. Tudi z vsemi drugimi viri ravnamo previdno. Pri surovinah in prodajnih blagovnih znamkah upoštevamo pošteno proizvodnjo in previden prevoz.
Doprinos:	Naravni osnovni materiali in CO2-neutralna proizvodnja s pomočjo lastne hidroelektrarne omogočajo aromatično nevtralno, energetske varčno in zdravo kuhanje.

*Trajnostna
kuhinja*

REZULTATI

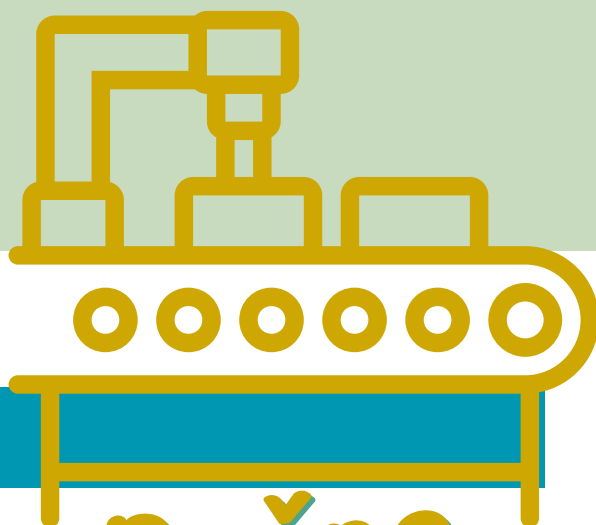

Zelene poslovne ideje v Italiji (1)

Sektor:	Industrija
Nivo:	Nacionalni
Glavni izdelek/dejavnost:	Ponovno uporabljene in nadgrajene igrače
Opis procesa:	Ponovno uporabljene in nadgrajene igrače ter njihovo vračanje na trg
Glavne surovine:	Darovane igrače.
Doprinos:	Glavni dosedanji uspehi so predvsem število igrač, ki niso končale na odlagališčih, veliko število prostovoljcev (doslej omejeno zaradi pandemije koviida) in veliko število simpatizerjev, ki spodbujajo blagovno znamko k nadaljnjemu razvoju.

*Predelane
igrače*

REZULTATI

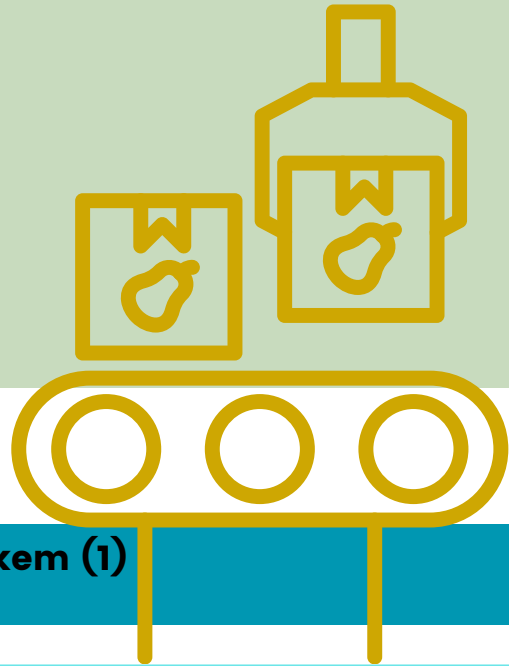

Zelene poslovne ideje v Italiji (2)

Sektor:	Industrija
Nivo:	Mednarodni
Glavni izdelek/dejavnost:	Ročno izdelano pohištvo
Opis procesa:	Ročno izdelano pohištvo iz obrezanega/odpadnega lesa stoletnih oljk.
Glavne surovine:	Proizvodi, izdelani brez sekanja dreves, pri čemer se obrezovanje opravi le, če je to potrebno za rastlino, kar je zaupano obrezovalcem s strokovnimi nazivi, ki jih priznavajo uradni organi.
Doprinos:	Prodaja tega blaga prispeva k zaščiti oljk z usposabljanjem, preprečevanjem in opazovanjem italijanskih oljčnih nasadov.

Ročno izdelani

REZULTATI

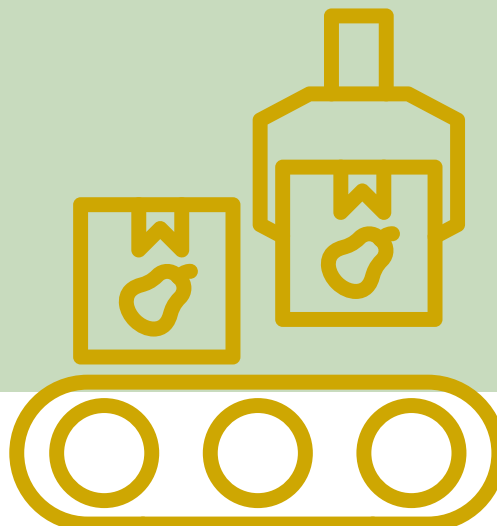
Zelene poslovne ideje na Portugalskem (1)

Sektor:	Prehranska industrija
Nivo:	National
Glavni izdelek/dejavnost:	Kava
Opis procesa:	Kapsule so prestale stroge teste biorazgradljivosti, ekotoksičnosti, razpadanja in vsebnosti težkih kovin ter pridobile certifikat TUV (EN13432), ki zagotavlja, da je vse naše kapsule mogoče kompostirati.
Glavne surovine:	Kapsule in vrečke za pakiranje, ki jih je mogoče 100 % kompostirati in ne vsebujejo plastike, ter certificirano ekološko pridelana kava.
Doprinos:	Manj plastičnih odpadkov

*Trajnostna
Kava*

REZULTATI

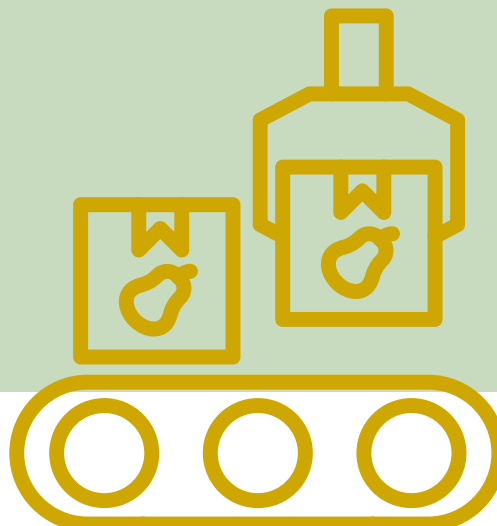

Zelene poslovne ideje na Portugalskem (2)

Sektor:	Prehranska industrija
Nivo:	Nacionalni
Glavni izdelek/dejavnost:	Preoblikovanje odpadne hrane v neprecenljive obroke
Opis procesa:	Odvečna hrana se pri partnerjih za oskrbo zbira in shranjuje v zabojnikih ter odvaža v operativne centre, kjer se razdeli na obroke, ki se razdelijo ljudem v skupnosti.
Glavne surovine:	Odvečna hrana iz dobavne verige.
Doprinos:	Naš model reševanja hrane z nizkimi stroški in visoko produktivnostjo izboljšuje kakovost življenja ljudi v stiski, hkrati pa krepi socialno strukturo lokalne skupnosti.

Brez zavržene hrane

REZULTATI

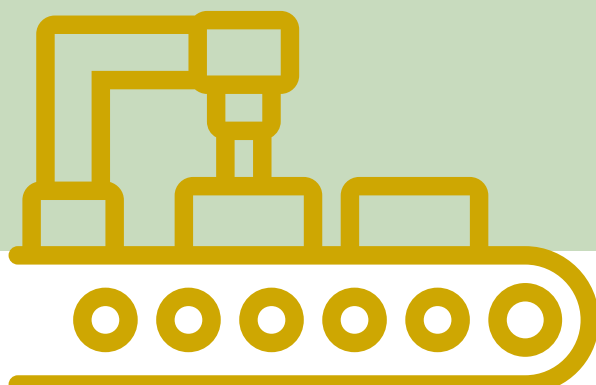

Zelene poslovne ideje v Sloveniji (1)

Sektor:	Prehranska industrija
Nivo:	Evropski
Glavni izdelek/dejavnost:	Proizvodi iz čokolade
Opis procesa:	Med ročno izdelanimi čokoladnimi izdelki je tudi veliko veganskih izdelkov, ki temeljijo na visoki hranilni vrednosti beljakovin.
Glavne surovine:	Kakav in kava iz posebne vasi v pogojih pravične trgovine.
Doprinos:	Blagovna znamka podpira svoje dobavitelje (vas) z omogočanjem ustreznega izobraževanja in skrbi za vso logistiko.

*Pravična
trgovina*

REZULTATI

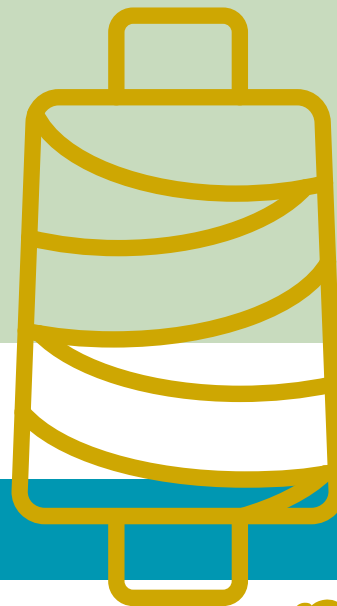

Zelene poslovne ideje v Sloveniji (2)

Sektor:	Proizvodnja
Nivo:	Evropski
Glavni izdelek/dejavnost:	Recikliranje odpadnih baterij
Opis procesa:	Uporaba inovativnih tehnologij za ponovno uporabo obstoječih odpadnih baterij in njihovo pretvorbo v nov izdelek.
Glavne surovine:	Kakršnekoli odpadne baterije.
Doprinos:	Ponuja okolju prijazne rešitve za dostopno in čisto energijo. Obnovili so 90.600 celic in prihranili 570.780 kg CO2.

*Reciklirane
baterije*

REZULTATI

Zelene poslovne ideje v Španiji (1)

Sektor:	Tekstilna industrija
Nivo:	Mednarodni
Glavni izdelek/dejavnost:	Naravni tekstil iz odpadnih ananasovih listov
Opis procesa:	Razvoj izdelka iz naravnega tekstila (nadomestek za usnje), ki ne vsebuje kemikalij ali onesnaževalcev.
Glavne surovine:	Vlakna ananasovih listov, ki veljajo za odpadek pri obiranju ananasa.
Doprinos:	Rešitev za zmanjšanje vpliva v tekstilnem sektorju. Zagotavlja podporo prizadevanjem blagovnih znamk in industrij, da bi zmanjšale svoje emisije ter dosegle svoje podnebne in trajnostne cilje.

*Naravni
tekstil*

REZULTATI

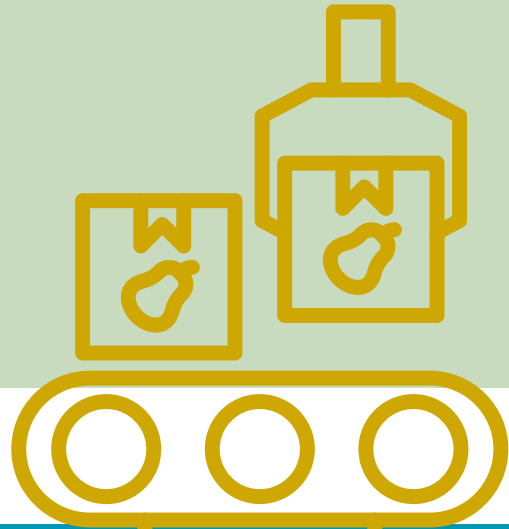

Zelene poslovne ideje v Španiji (2)

Sektor:	Industrija papirja
Nivo:	Nacionalni
Glavni izdelek/dejavnost:	Okolju prijazni izdelki za merchandising
Opis procesa:	Tradicionalni sistem, vendar z uporabo naravnih vlaken, kot so bombaž in semena (nikoli ne uporabljajte dreves za svojo proizvodno verigo).
Glavne surovine:	Bombaž in semena.
Doprinos:	Rrešitev za zmanjšanje količine odpadkov v sektorju trgovin. Po uporabi izdelka za merchandising lahko posadite naš semenski papir in ekološka darila, ki jih je mogoče posaditi.

Eko prijazen

REZULTATI

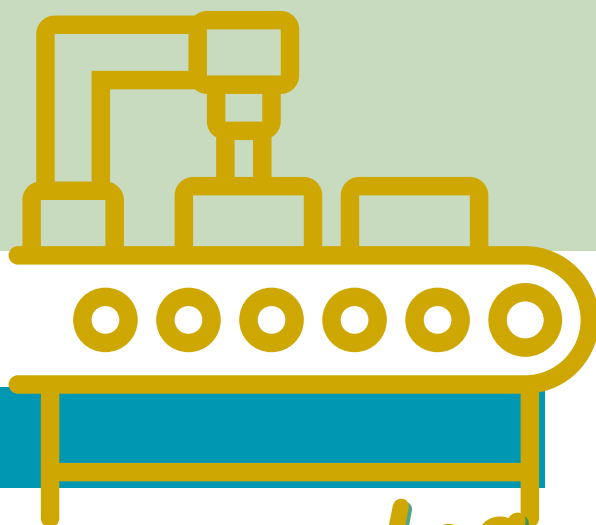

Zelene poslovne ideje v Španiji (3)

Sektor:	Prehranska industrija
Nivo:	Nacionalni
Glavni izdelek/dejavnost:	Vegetarijansko meso (piščančje, svinjsko in goveje)
Opis procesa:	Natančno posnemanje mesa v vegetarijanski obliki.
Glavne surovine:	Različne stročnice.
Doprinos:	Zmanjšanje vpliva celotne dobavne verige mesne industrije, ki prispeva k različnim okoljskim težavam, ki vplivajo na podnebne spremembe in kakovost naše vode. Spremenite sedanji prehranski sistem v bolj trajnostnega, zdravega in hranljivega.

Zmanjšaj vpliv

REZULTATI

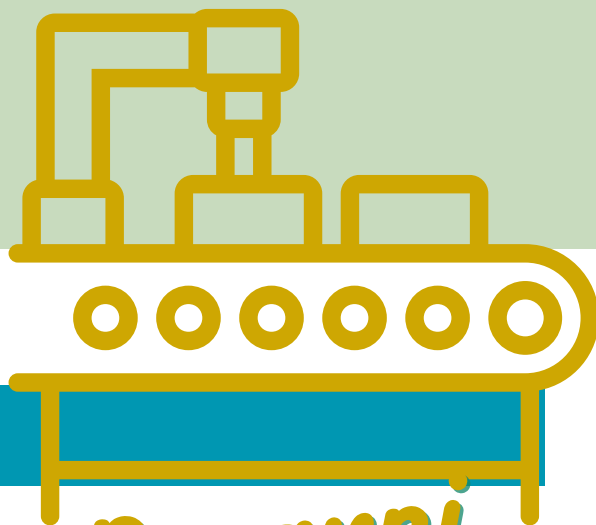

Zelene poslovne ideje v Turčiji (1)

Sektor:	Industrija
Nivo:	Nacionalni
Glavni izdelek/dejavnost:	Agroekološka in veganska ter trajnostna kozmetika
Opis procesa:	Okolju prijazna ekološka kozmetika, ki temelji na pravičnosti in brez odpadkov
Glavne surovine:	Za embalažo uporabljajte samo steklene kozarce in steklenice s kovinskimi pokrovi ter uporabljajte biorazgradljive nalepke, ki jih v večini primerov lahko ponovno uporabimo z našo prakso "povratne kozmetike".
Doprinos:	Okolju prijazno, pravično in brez odpadkov ekološko kozmetično zagonsko podjetje, ki sprejema načela okoljske trajnosti, solidarnosti in delitve na vseh področjih. Poleg tega je pionir številnih družbenih kampanj, kot je "Shipping Bag Wars, Returnable Cosmetics".

*Trajnostna
kozmetika*

REZULTATI

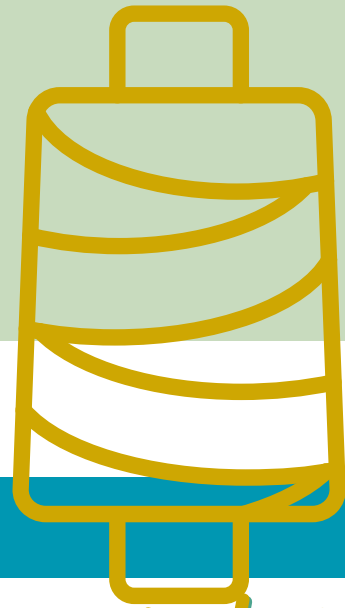
Zelene poslovne ideje v Turčiji (2)

Sektor:	Industrija
Nivo:	Nacionalni
Glavni izdelek/dejavnost:	Naravni in reciklirani izdelki
Opis procesa:	Naravne, brezodpadne in trajnostne alternative
Glavne surovine:	Predvsem bombaž, bambus in rastline
Doprinos:	Spreminjanje potrošniških navad za življenje, ki je spoštljivo do narave, s pralnimi ekološkimi brisačami, pralnimi blazinicami, pralnim bombažem, bambusovimi zobnimi ščetkami, bambusovimi kuhinjskimi materiali.

Naravni izdelki

REZULTATI

Zelene poslovne ideje v Turčiji (3)

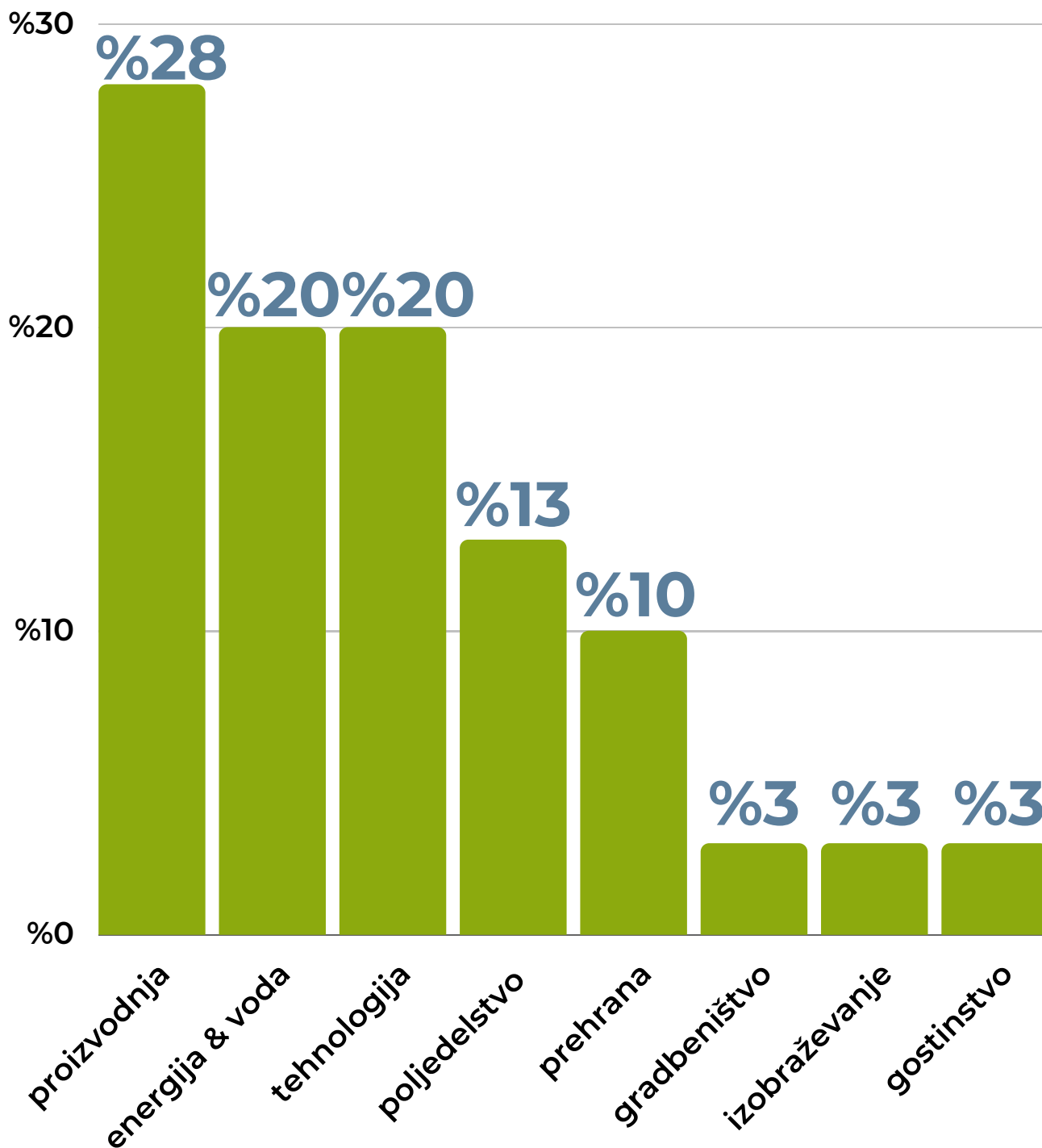
Sektor:	Tekstil
Nivo:	Mednarodni
Glavni izdelek/dejavnost:	Ročna izdelava izdelkov za sodobno življenje
Opis procesa:	Alternativna, poštena in visokokakovostna proizvodnja za vzorce množične potrošnje
Glavne surovine:	Feretiko (konopljina tkanina)
Doprinos:	Ročno pleteni izdelki iz volne, ročno izdelan porcelan in izdelki iz lesa, ki se nanašajo na ekologijo, druge vrste in ljudi, prinašajo veselje v življenja ljudi, krepijo vodilno vlogo žensk pri lokalnem razvoju in podpirajo lokalno gospodarstvo.

*Lokalno
gospodarstvo*

ČETRTEI DEL: NAJBOLJŠE PRAKSE V KROŽNEM GOSPODARSTVU

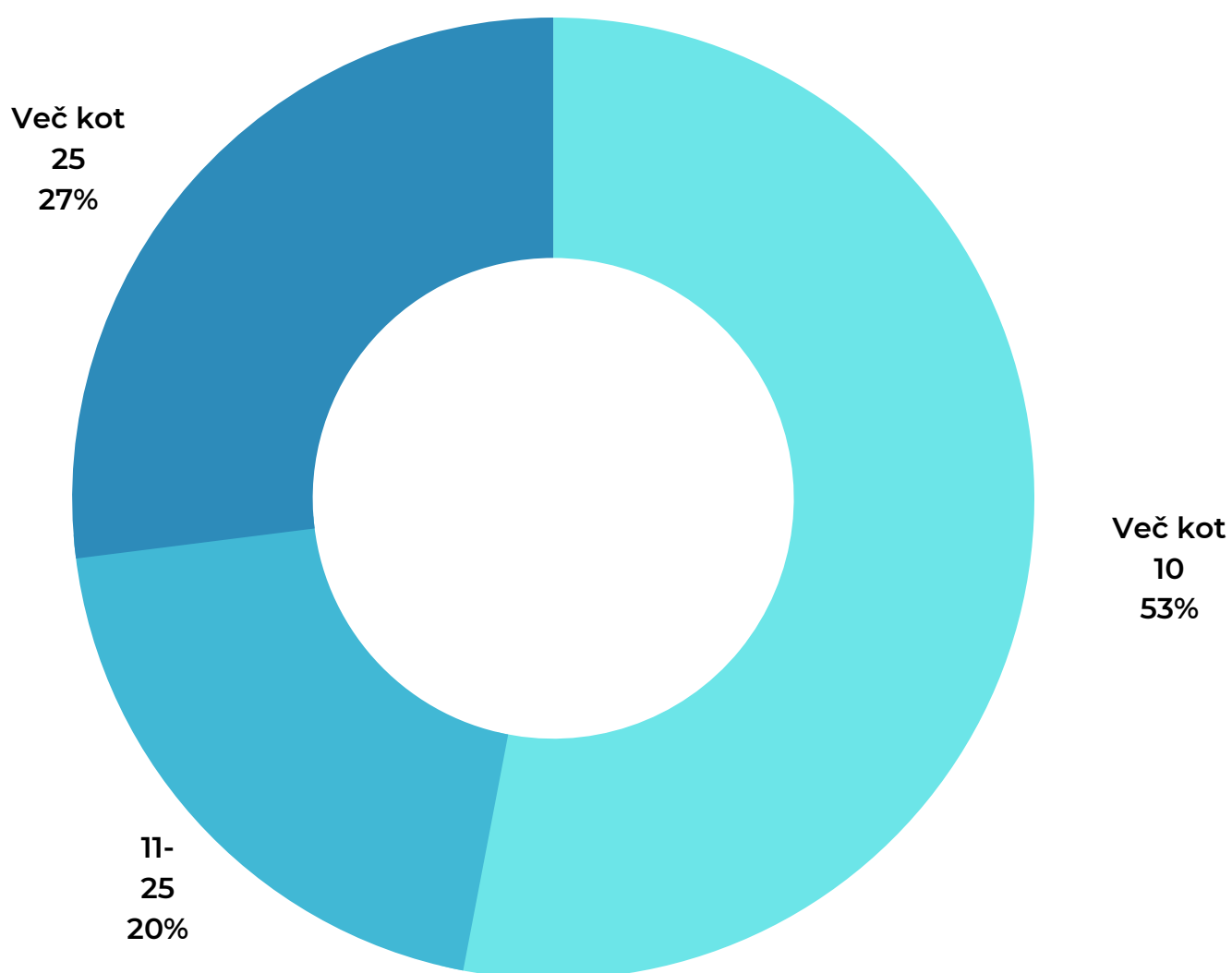
GLAVNI SEKTORJI PODJETIJ

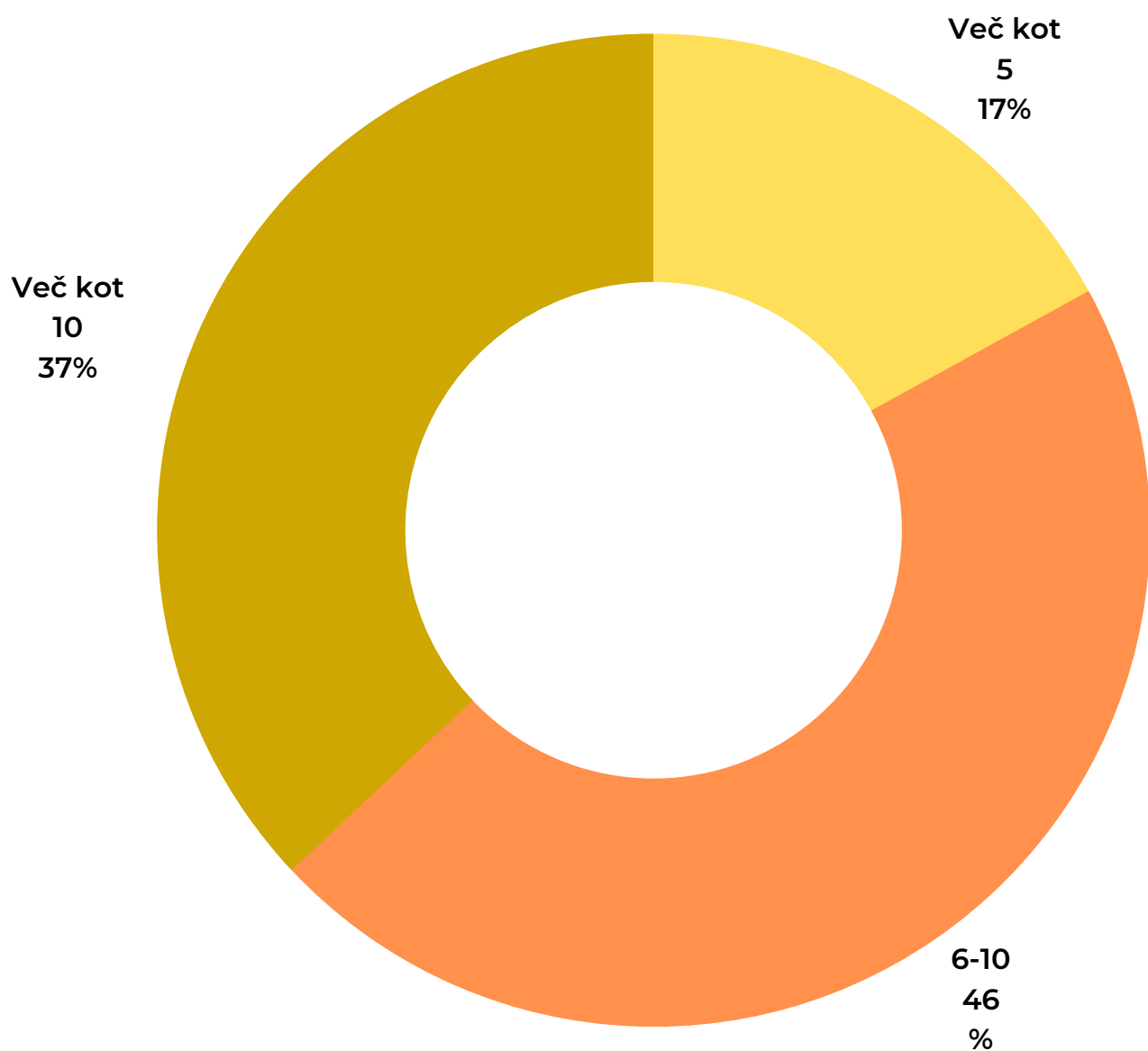

ŠTEVILO ZAPOSLENIH

STAROST PODJETIJ

KAKO SO ZAČELI IZVAJATI KROŽNE IDEJE

Večina zelenih podjetij se je že od samega začetka ukvarjala z zeleno idejo. Le nekatera od njih so začela kot tradicionalna podjetja in se nato spremenila v zelene procese.

Glavni razlogi:

-85 % jih je imelo predhodno znanje in izkušnje s tehnologijo, določeno panogo ali trgov.

-15 % jih je razmišljalo o reševanju določenega problema

UPORABLJENE KROŽNE STRATEGIJE

REFERENCE

REFERENCE

Fondacija Ellen MacArthur (2020). Ta vodnik je nastal v okviru projekta "Connect To Nature -Care Project", ki ga sofinancira program Erasmus+ Evropske komisije v okviru razpisa za zbiranje predlogov za partnerstva za sodelovanje mladih.

Fondacija Ellen MacArthur (2013). Towards the circular economy: economic and business rationale for an accelerated transition (Na poti h krožnemu gospodarstvu: ekonomske in poslovne utemeljitve za pospešen prehod). Poročilo Cowes Report 1.

Ellen MacArthur Foundation & Granta Design (2015). Circularity indicators: an approach to measuring circularity (Kazalniki krožnosti: pristop k merjenju krožnosti), pregled projekta.

Evropska komisija (2020). "Akcijski načrt za krožno gospodarstvo, za čistejšo in konkurenčnejšo Evropo". https://ec.europa.eu/environment/circular-economy/pdf/new_circular_economy_action_plan.pdf.

Evropska komisija (2014). Poročilo o kritičnih surovinah za EU: poročilo ad hoc delovne skupine za opredelitev kritičnih surovin. Bruselj.

Velenturf, A. P. in Purnell, P. (2021). Načela za trajnostno krožno gospodarstvo. Sustainable Production and Consumption, 27, 1437-1457.

